

OPINJONIJIET

IL-KUMITAT TAR-REGJUNI

IL-125 SESSJONI PLENARJA TAD-9, L-10 U L-11 TA' OTTUBRU 2017

Opinjoni tal-Kumitat Eropew tar-Regjuni — Il-finanzjament tal-azzjoni klimatika: għodda essenzjali għall-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi

(2018/C 054/03)

Relatur: Marco Dus (IT/PSE), Membru tal-Kunsill Municipali ta' Vittorio Veneto, Treviso**Dokument ta' referenza:** Opinjoni fuq inizzjattiva proprja**RAKKOMANDAZZJONIJIET TA' POLITIKA**

IL-KUMITAT EWROPEW TAR-REGJUNI

1. ifakkar li attwalment teżisti evidenza xjentifika indiskutibbli dwar it-tishin globali u li dan it-tibdil se jkollu effetti sinifikanti u dejjem jikbru fuq l-ekonomija u fuq is-soċjetà b'mod ġenerali. B'mod partikolari, it-tibdil fil-klima għandu impatt kbir fuq it-territorju mmexxi mill-awtoritajiet lokali u reġjonali. Hafna drabi l-awtoritajiet lokali u reġjonali jkunu minn ta' quddiem nett sabiex itaffu l-hsara kkawżata minn fenomeni naturali li qed isiru dejjem aktar estremi u sabiex jinvestu f'miżuri ta' adattament;
2. jinsab imhasseb dwar l-effetti tat-tibdil fil-klima anke lil hinn mill-konfini tal-UE, fejn ta' spiss huma f'tit il-kapaċitajiet sabiex jiġu indirizzati avvenimenti ambjentali estremi u sabiex it-territorju jiġi adattat għat-tibdil attwali, u jfakkar li dan jista' jkollu effetti diretti anke fuq il-fenomeni migratorji;
3. iqis li, minkejja xi diffikultajiet marbuta mal-limitazzjonijiet baġitarji, mal-kapaċitajiet ta' ppjanar fit-tul u mal-ġestjoni ta' proġetti kumplessi, l-awtoritajiet lokali u reġjonali tal-UE għandhom margniet tajbin sabiex itejbu l-kapaċità tagħhom li jwettqu investimenti (u sabiex jattirawhom minn barra) fil-qasam tat-tibdil fil-klima; Dan l-impenn huwa essenzjali biex titjeb aktar il-prestazzjoni ġenerali tajba tal-UE li bħalissa hija responsabbli għal 9,6 % tal-emissjonijiet globali ta' CO₂;
4. jenfasizza li l-investimenti meħtieġa sabiex jiġu indirizzati l-isfidi marbuta mat-tibdil fil-klima huma kbar hafna u ma jistgħux jiġu koperti b'rizorsi lokali u reġjonali u lanqas b'rizorsi pubbliċi biss. Għaldaqstant jilqa' b'sodisfazzjon l-inizzjattivi internazzjonali, Ewropej u nazzjonali li għandhom l-għan li jimmobilizzaw l-investimenti privati.

L-azzjonijiet internazzjonali

5. jishaq għal darb'ohra, li l-problema tat-tibdil fil-klima hija wahda globali, iżda sabiex tiġi indirizzata bl-aktar mod effettiv huwa meħtieġ approċċ ta' governanza f'diversi livelli u bil-partecipazzjoni ta' diversi partijiet ikkonċernati. Fid-dawl ta' dan, jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tirrakkomanda, anke fir-rigward tal-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima (UNFCCC), li r-rwol tal-awtoritajiet lokali u reġjonali jiġi rikonoxxut u sfruttat sabiex l-oġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi jintlaħqu b'mod aktar effettiv;

6. minkejja l-ambizzjonijiet relattivament impressjonanti u l-impenn muri minn xi pajjiżi li qed jiżviluppaw, mhuwiex aktar aċċettabbli l-progress kajman fil-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi min-naħa ta' xi pajjiżi u lanqas mhuwa aċċettabbli li l-Istati Uniti tal-Amerika jirtiraw mill-impenni meħuda. Il-Kumitat tar-Regġuni jtenni bis-sħiħ li ż-żamma tal-obiettivi tal-Ftehim mhijiex għażla iżda bżonn. Għalhekk, ihegġeg lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Istati Membri jiehdu l-miżuri meħtieġa kollha sabiex l-UE tkun tista' tkun il-mexxej internazzjonali veru fil-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, filwaqt li tilqa' bis-sħiħ l-oportunitajiet ta' innovazzjoni u żvilupp relatati ma' tranzizzjoni gradwali lejn mudell ekonomiku u finanzjarju ġdid;

7. iqis neċessarju li l-COP23 li jmiss f' Bonn ma tillimitax ruħha sabiex tkun laqgħa bejn esperti iżda li tkun tista' tikkonkludi bi progress sostanzjali lejn l-implimentazzjoni shiha tal-Ftehim ta' Pariġi, b'mod partikolari f'dak li għandu x'jaqsam mal-aspetti relatati mal-finanzjamenti għall-azzjoni klimatika (il-bżonn li jiġi stimolat il-finanzjament għall-klima fit-tul, revizzjoni tal-mekkanizmu finanzjarju, eċċ.);

8. jipproponi li matul il-perkors ta' aġġustament lejn il-COP24 futura f'Katowice, tinbeda diskussjoni internazzjonali fi hdan l-UNFCCC dwar liema indikaturi jistgħu eventwalment jintrabtu mal-kuncett tal-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra sabiex titressaq azzjoni kontra t-tibdil fil-klima li tkun aktar effikaci;

9. iqis li, f'kuntest internazzjonali fejn xi pajjiżi diġà wrew ambizzjoni limitata, ir-rwol tal-awtoritajiet lokali u reġjonali huwa fundamentali biex jinvolvu u jagħmlu l-popolazzjoni konxja dwar is-sugġett tat-tibdil fil-klima, sabiex jiġi attirat l-investment kif ukoll sabiex jiġu implimentati proġetti konkreti. Madankollu, sabiex dan l-impenn jitwettaq, huwa meħtieġ li jkun hemm għarfien, disponibbiltà u kapaċità ta' gestjoni finanzjarja diretta min-naħa tal-awtoritajiet lokali u reġjonali. F'dan ir-rigward, il-Kumitat jenfasizza r-riżultati tajbin li qed jikseb il-Patt tas-Sindki u l-ftuħ riċenti tiegħu lil hinn mill-konfini tal-UE. Għalhekk il-Kumitat jistieden lill-Kummissjoni Ewropea ssahħah l-inizjattiva u tippromovi kemm jista' jkun il-Patt Globali tas-Sindki, billi ttiprovdi assistenza finanzjarja u teknika, speċjalment fil-pajjiżi li fihom jidher ċar li l-ambizzjoni nazzjonali mhix biżżejjed;

10. jirrikonoxxi li parti mis-soluzzjoni hija marbuta ma' funzjonament aktar effiċjenti tas-swieq finanzjarji globali. Għalhekk iqis li hija prijorità li l-investituri jkunu jafu ahjar ir-riskji u l-oportunitajiet marbuta mat-tibdil fil-klima, b'mod li jkunu jstgħu jindirizzaw ruħhom lejn investimenti aktar sostenibbli, u jilqa' bi pjaċir ir-rakkomandazzjonijiet finali tal-grupp ta' hidma għat-trasparenza tal-informazzjoni dwar l-espożizzjoni finanzjarja relatata mat-tibdil fil-klima tal-Kunsill għall-istabbiltà finanzjarja. Madankollu, il-Kumitat tar-Regġuni jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tivvaluta l-effetti tal-iżvelar tar-riskji tal-klima sabiex f'dan il-qasam tkun tista' tintuża għodda ta' mitigazzjoni tal-ispejjeż għall-awtoritajiet lokali u reġjonali pereżempju, fil-każ li l-ispejjeż tal-assigurazzjoni jżiedu b'rata mgħaġġa;

11. jilqa' l-inizjattiva tal-OECD li tibni s-Centre on Green Finance and Investment (Ċentru dwar il-Finanzi u l-Investimenti Ekoloġiċi) bl-objettiv li tappoġġja t-tranzizzjoni lejn ekonomija ekoloġika, b'livell baxx ta' emissjonijiet u reziljenti għat-tibdil fil-klima, u jistenna bil-herqa koordinazzjoni bejn l-inizjattivi internazzjonali u l-inizjattivi Ewropej.

L-azzjonijiet Ewropej

12. jirrikonoxxi li l-UE tat bidu għal bosta inizjattivi xierqa dwar is-sugġett tal-finanzjamenti għall-klima bħat-tnejja min-naħa tal-Kummissjoni Ewropea tal-grupp ta' esperti ta' livell għoli rigward il-finanzi sostenibbli, il-Fond Ewropew għall-effiċjenza fl-enerġija, l-obbligi ekoloġiċi (Bond għal Kuxjenza Dwar il-Klima) tal-Bank Ewropew tal-Investment, il-mekkanizmu ta' assistenza Ewropea għall-Enerġija lokali (ELENA), iddedikat sabiex jipprovdi assistenza teknika, l-istrumenti finanzjarji tal-programm LIFE, u hafna oħrajn. B'mod partikolari, il-Kumitat jilqa' b'sodisfazzjon ir-referenzi għas-sugġett tas-sostenibbiltà ambjentali fil-pjan ta' azzjoni tal-Kummissjoni Ewropea għall-Unjoni tas-Swieq Kapitali (CMU); Filwaqt li dawn l-inizjattivi kollha huma valutati b'mod pożittiv hafna, il-KtR jirrakkomanda li tiġi evitata kull sovrappożizzjoni u li jittiehed kont shiħ tal-koordinazzjoni bejn il-politiki u l-inizjattivi kollha fil-livell Ewropew;

13. b'mod partikolari, sabiex ikun hemm titjib fil-koordinazzjoni tal-inizjattivi attwali u biex tiġi ggarantita aktar koerenza tal-politiki Ewropej, jagħti parir lill-Kummissjoni Ewropea sabiex tivvaluta s-sinerġiji possibbli bejn il-grupp ta' esperti ta' livell għoli dwar il-finanzi sostenibbli u l-grupp ta' esperti ta' livell għoli li nholoq reċentament "Support to Circular Economy Financing" (Appoġġ għall-Finanzjament tal-Ekonomija Ċirkolari);

14. jipproponi, fid-dawl tad-diskussjoni dwar il-qafas finanzjarju pluriennali ġdid (QFP) tal-UE li se jibda jopera wara l-2020, li s-sugġetti tat-tibdil fil-klima u tas-sostenibbiltà jsiru karatteristika dominanti trasversali għall-programmi kollha ta' finanzjament, b'obiettivi ta' livelli ta' allokkazzjonijiet minimi li huma indirizzati għall-klima kemm għall-QFP fl-intier tiegħu

kif ukoll għall-programmi ewlenin ta' finanzjament (mill-fondi strutturali sal-programm qafas ġdid għar-riċerka u l-innovazzjoni) u jappella sabiex dawn il-prijoritajiet ikunu konformi mal-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali tal-UE;

15. jissuġġerixxi li l-valutazzjoni ta' impatt ex-ante tal-proposti leġislattivi tal-UE tkun dejjem akkumpanjata minn valutazzjoni tal-impatt klimatiku u tal-kontribut sabiex jintlaħqu l-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi. Din l-attività għandha tkun il-prekursur għall-iżvilupp ta' strateġija għal perjodu fit-tul omoġena u sostenibbli rigward il-klima li tippermetti aktar investiment fl-adattament għall-klima, kif innotat ukoll reċentement il-Qorti Ewropea tal-Awdituri ⁽¹⁾;

16. jitlob li l-Kummissjoni Ewropea tagħti mandat lill-Awtorità Bankarja Ewropea sabiex fl-iqsar żmien possibbli (iżda wara l-konsultazzjoni adegwata tal-partijiet interessati rilevanti u jiġi inkluż is-settur privat kif xieraq) thejji klassifikazzjoni preċiża ta' assi sostenibbli li tkun tinkludi definizzjonijiet ċari u vinkolanti ta' "finanzi għall-klima", "finanzi ekoloġiċi", "finanzi sostenibbli" u "finanzi ċirkolari", fejn il-punt tat-tluq ikunu l-inizjattivi eżistenti (bħal, pereżempju l-obbligi ekoloġiċi tal-BEI). Barra minn hekk, tassonomija komuni Ewropea, għandha tkun akkumpanjata minn linji gwida għall-investituri u minn tikkettar adatt, abbażi ta' indikaturi xierqa ta' prestazzjoni, sabiex b'hekk tista' tinghata valutazzjoni sintetika u sempliċi tal-kwalità tal-assi;

17. jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet lokali u reġjonali, biex johlqu sistema regolatorja stabbli u prevedibbli għal investimenti relatati mat-tibdil fil-klima. Dan huwa ta' importanza kbira biex jitravwem l-involviment tas-settur privat fil-finanzjament għall-klima;

18. ihegġegħ lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sabiex, meta jirrevedu r-regolamentazzjoni prudenzjali bankarja, iquis serjament il-possibbiltà li jinkludu "fattur ta' sostenn ekoloġiku" fuq il-mudell tal-fattur ta' sostenn infrastrutturali propost mill-Kummissjoni Ewropea fir-reviżjoni attwali tar-Regolament dwar ir-Rekwiżiti ta' Kapital (CRR), sabiex ir-rizorsi jkunu jistgħu jintużaw għall-investimenti privati bi tnaqqis fl-obbligi tal-kapital għal istituzzjonijiet li jippermettu self għall-investimenti sostenibbli u għall-klima;

19. jirrikonoxxi li suq effikaċi u effiċjenti tal-permessi ta' emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra, u li jkun regolat mill-iskema tal-UE għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet (ETS), huwa parti mis-soluzzjoni għall-problema tat-tibdil fil-klima, jekk jiġi implimentat flimkien ma' politika ambizzjuża dwar l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija u l-enerġija rinnovabbli. Għalhekk jiddispuja li l-proposta biex tiġi emendata l-iskema ETS ipprezentata mill-Kummissjoni Ewropea fl-2015 għadha ma kisbitx l-approvazzjoni finali, filwaqt li l-prezzijiet għall-permessi ta' emissjonijiet għandhom baxxi wisq. Il-kumitat itenni li percentwal minimu ta' dħul mill-irkant tal-ETS għandu jiġi amministrat direttament mill-awtoritajiet lokali u reġjonali sabiex jinvestu fit-tiġib tar-reżiljenza lokali. Il-kumitat jistieden ukoll lill-Kummissjoni tivvaluta mizuri eċċezzjonali, bħal pereżempju tistabbilixxi livell minimu tal-prezzijiet tal-karbonju jew terġa' tivvaluta taxxa Ewropea fuq il-karbonju;

20. jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex tiċċara l-inċertezzi rigward l-investiment fil-bijokarburanti – minhabba l-fatt li għal dawn tal-aħħar, il-Kummissjoni tat biss derogi temporanji mir-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat f'dak li għandu x'jaqsam ma' taxxi fuq l-enerġija u taxxi fuq il-karbonju – u huwa daqstant importanti li jitnaqqas il-piż amministrattiv relatat mal-enerġija rinnovabbli, sabiex jiġi evitat li dawn huma oghla minn dawk għal karburanti fossili;

21. jistieden lill-Kummissjoni Ewropea ssahhaħ il-kwota tal-baġit immirata għall-azzjonijiet tal-klima u għas-sostenibbiltà ambjentali fil-programmi tagħha ta' ghajjnuna għall-iżvilupp u li huma mmirati għall-pajjiżi terzi, fuq il-bażi ta' dak li ġie approvat reċentement mill-Parlament Ewropew fir-Regolament li jwaqqaf il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Sostenibbli (EFSD) li stabbilixxa mira ta' 28 % tal-baġit totali għall-investimenti klimatiki. Barra minn hekk, jitlob li l-proġetti jipprevedu parteċipazzjoni akbar min-naħa tal-awtoritajiet lokali u reġjonali tal-UE bl-ghan li dawn jikkondividu l-esperjenzi tagħhom ta' suċċess mal-awtoritajiet lokali u reġjonali ta' pajjiżi terzi u, fl-istess waqt, iżidu l-gharfien. Il-prinċipji tal-"gustizzja klimatika" għandhom ikunu fil-qalba tal-impenji li jsiru flivell internazzjonali sabiex jiġi żgurat li l-investimenti jirrispettaw id-drittijiet tal-bniedem u jghinu l-komunitajiet l-aktar vulnerabbli għat-tibdil fil-klima, anke billi tinholqu klima ta' kooperazzjoni bejn atturi pubbliċi u privati, f'konformità ma' dak li hemm stabbilit fl-Oġġettiv 17 tal-Għanijiet tal-Iżvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti ⁽²⁾;

⁽¹⁾ "Landscape review: EU action on energy and climate change 2017." <http://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41824>

⁽²⁾ Goal 17: Revitalize the global partnership for sustainable development: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>

22. jenfasizza li, xi minn daqqiet, il-leġislażżjoni dwar l-ghajnuna mill-Istat u/jew l-istandards Ewropej tal-Kontabbiltà għall-awtoritajiet pubbliċi, li ta' spiss huma stretti, jistgħu jikkumplikaw aktar l-investimenti ambjentali u dawk relatati mal-klima. Għaldaqstant, jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tivverifika jekk hemmx spazju għall-immanuvrar sabiex dawn l-investimenti jsiru aktar favorevoli mil-lat tal-kontabbiltà;

23. iqis utli l-holqien ta' għodda ad hoc biex ittejjeb il-kapaċità tal-awtoritajiet lokali u reġjonali sabiex jindirizzaw l-inizjattivi eżistenti diversi, jaċċessaw finanzjamenti għall-klima u jiksbu assistenza teknika xierqa. Għalhekk, il-KtR joffri l-appoġġ xieraq tiegħu lill-Kummissjoni Ewropea għat-tfassil ta' manwal operattiv li joffri mmappjar sempliċi u komplut tal-opportunitajiet ta' finanzjament fil-livell Ewropew u internazzjonali mmirat għall-awtoritajiet lokali u reġjonali. jissuggerixxi wkoll li sintezi tal-immappjar tista' tkun disponibbli għall-partijiet interessati kollha permezz ta' portal web, b'mod li tkun tista' toffri sors ta' informazzjoni uniku li jiġbor fil-qosor il-fondi disponibbli kollha sabiex jiġu finanzjati azzjonijiet għall-klima;

L-azzjonijiet nazzjonali u lokali

24. jitlob lill-Istati Membri jinvolvu aktar l-awtoritajiet lokali u reġjonali fid-definizzjoni tal-pjani nazzjonali għall-enerġija u l-klima bl-għan li tissahħaħ il-koordinazzjoni bejn il-pjani nazzjonali u dawk lokali u reġjonali, f'konformità mal-Artikolu 4 tal-Ftehim ta' Pariġi li jirregola l-kontributi ddeterminati fil-livell nazzjonali sabiex jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra;

25. ifakkar fil-proposta tiegħu biex jittejjeb l-involviment tal-awtoritajiet lokali u reġjonali, li hija indikata fl-Opinjoni tiegħu dwar il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea "It-twassil tal-benefiċċji tal-politiki ambjentali tal-UE permezz ta' Analiżi regolari tal-Implimentazzjoni Ambjentali – COM(2016)316⁽³⁾" li fiha jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tikkollabora mill-qrib mal-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali kompetenti, mal-Kumitat Ewropew tar-Regjuni nnifsu, mal-Patt tas-Sindki tal-UE, mal-Patt Globali tas-Sindki għall-klima u l-enerġija u mal-Kunsill Internazzjonali għall-Inizjattivi Ambjentali Lokali (ICLEI) fir-rigward tal-izvilupp tal-kuncett ta' "kontributi stabbiliti fil-livell lokali u reġjonali" u tal-metodi sabiex jiġu introdotti dawn il-kontributi. L-awtoritajiet lokali u reġjonali pijunieri f'dan il-qasam jiġu involuti fuq bażi volontarja ta' "prova tal-validità tal-kuncett".

26. jissuggerixxi li l-pjani nazzjonali għall-enerġija u l-klima jinkludu programmi ta' investimenti klimatiċi fuq medda ta' żmien medju dwar l-azzjonijiet ewlenin ipplanati, identifikati skont il-livell (nazzjonali jew sottonazzjonali) u skont l-appoġġ meħtieġ sabiex tiġi indirizzata kull lakuna fil-finanzjament, anke sabiex għal dan il-għan jiġu vvalutati l-użu ta' għodod finanzjarji innovattivi;

27. fid-dawl tal-importanza tal-pjani ta' azzjoni għall-enerġija sostenibbli sabiex jintlahqu l-kontributi ddeterminati fil-livell nazzjonali u tal-UE għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra, jipproponi li wiehed jipprova jinvolvi b'mod effettiv l-awtoritajiet lokali u reġjonali filwaqt li jiġu ssemplifikati l-implimentazzjoni ta' dawn il-pjani, il-proċess ta' rappurtar u s-sistema ta' monitoraġġ tagħhom; L-allinjament bejn strateġiji nazzjonali u l-Pjani ta' Azzjoni għall-Enerġija Sostenibbli u l-Klima (SECAP) tal-awtoritajiet lokali għandu jitqies f'dan ir-rigward. Ir-rizorsi għal SECAPs, f'konformità mal-metodoloġija tal-Patt tas-Sindki, għandhom jiġu promossi aktar mill-Kummissjoni u appoġġjati mill-gvernijiet nazzjonali;

28. jirrikonoxxi li l-awtoritajiet lokali u reġjonali għandhom jiġu meħjuna sabiex ikollhom fehim ċar tar-riskji klimatiċi fit-territorju tagħhom sabiex ikunu jistgħu jieħdu deċiżjonijiet bl-aħjar mod possibbli. Li jittejbu l-valutazzjoni soċjoekonomika, ir-rappurtar u l-komunikazzjoni jgħin biex jiġi artikolat l-impatt tal-azzjoni klimatika fuq is-soċjetà, l-informazzjoni għat-tehid tad-deċiżjonijiet u l-allokazzjoni tar-rizorsi. L-immappjar tar-riskji ambjentali disponibbli permezz tal-pjattaforma Ewropea dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima (Climate-ADAPT)⁽⁴⁾ hija inizjattiva pożittiva u utli, minkejja li mhijiex daqstant magħrufa u, f'dak li għandu x'jaqsam mad-data reġjonali u lokali, hija magħmula minn informazzjoni frammentata. Hemm b'żonn ġenerali biex titqajjem kuxjenza dwar l-azzjoni tal-UE u l-għodod għall-adattament tal-klima fil-livell lokali. Għalhekk il-Kumitat jistieden lill-Kummissjoni Ewropea żżid l-appoġġ għall-pjattaforma sabiex tikkompleta d-data u xxerred ir-rizultati b'aktar attenzjoni mogħtija lil-livell reġjonali u dak lokali bħala l-ewwel intervent fi kriżi;

⁽³⁾ Abbozz ta' Opinjoni ENVE-VI/021, li se tiġi vvutata fil-plenarja ta' Ottubru 2017, bit-titolu Rieżami tal-Implimentazzjoni Ambjentali (EIR).

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

29. jixtieq jenfasizza wkoll l-importanza li jiġu żviluppati strumenti bhalma huma l-bonds ekoloġiċi u l-garanziji kollettivi sabiex jiġi ffaċilitat il-finanzjament. Dawn jistgħu jiġu żviluppati mill-awtoritajiet lokali u reġjonali bil-kooperazzjoni jew bl-appoġġ ta' istituzzjonijiet nazzjonali u Ewropej. Bhalissa hemm bosta eżempji tajbin ta' dan;

30. jistieden lill-Istati Membri jippremjaw l-azzjonijiet ta' finanzjament għall-klima mmexxija mill-awtoritajiet lokali permezz ta' programmi speċifiċi (kif previst pereżempju mill-Patt dwar il-Klima tal-Lussemburgu ⁽⁵⁾), li jiggwarantixxi riżorsi addizzjonali għall-awtoritajiet lokali li qed jimpenjaw ruhhom sabiex jimplimentaw ċerti azzjonijiet ta' effiċjenza fl-enerġija), jew itaffu restrizzjonijiet interni li jista' jkun hemm rigward finanzi pubbliċi, jew, aktar minn hekk, jagħtu forom oħra ta' appoġġ;

31. ihegġegħ lil daww kollha li jfasslu l-politika u b'mod partikolari l-gvernijiet nazzjonali jipproponu u jimplimentaw miżuri kuragġużi, li fl-ewwel lok ma jharsux lejn il-gwadann elettorali ta' qasir żmien iżda lejn il-konsegwenzi tal-azzjonijiet (jew in-nuqqas ta' azzjonijiet) għall-generazzjonijiet futuri, kemm f'termini ta' saħħa u kwalità ambjentali kif ukoll f'termini ekonomiċi. Għaldaqstant jissuġġerixxi li s-sussidji għall-attivitajiet ekonomiċi b'impatt ambjentali għoli (u b'hekk ikkaratterizzati minn emissjonijiet għoljin) u filwaqt li jitqiesu r-riskji ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju, jitnaqqsu gradwalment sal-punt li jispicċaw għalkollox fi żmien raġonevolment qasir u fi kwalunkwe każ sal-2035.

32. jirrakkomanda li jiġu żviluppati pakketti ta' miżuri ġenerali komuni u integrati fil-qasam tat-titjib tal-effiċjenza enerġetika u t-tnaqqis tal-marka tal-karbonju kemm għal binjiet antiki kif ukoll għal daww ġodda, jiġi applikat rekwiżit minimu ta' effiċjenza u ta' prestazzjoni tal-enerġija għal bini ġdid, kif ukoll jiġu mmobilizzati l-finanzjamenti meħtieġa biex tizzied l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija fil-bini eżistenti.

Brussell, l-10 ta' Ottubru 2017.

Il-President
tal-Kumitat Ewropew tar-Regjuni
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ <http://www.pacteclimat.lu/fr>